

5. Nazismen

Ved vestmagternes sejr i 1. verdenskrig blev den parlamentariske styreform styrket. Freden som blev sluttet i Versailles førte til oprettelsen af en række nye stater, som alle fik parlamentariske forfatninger. Også den nye tyske Weimarrepublik fik en demokratisk forfatning.

Samtidig resulterede den russiske revolution i indførelsen af en ny styreform, *proletariatets diktatur* i Sovjetunionen. Dette førte også til en generel styrkelse af

arbejderbevægelsen i Europa. Ideologisk set kan nazismen og fascismen ses som en reaktion på disse to styreformer: Et forsøg på et alternativ til den borgerlige liberalisme og til socialismen. Derfor blev nazismen og fascismen i høj grad et folkeligt, ideologisk samlingspunkt for de grupper i middelstanden, der ikke følte, at den borgerlige liberalisme var autoritær nok, og for den del af arbejderklassen, der vendte sig imod den voksende socialisme.

Ideerne

NSDAP – Det nationalsocialistiske tyske Arbejderparti – var blevet grundlagt i München i 1919, men partiet spillede kun en ubetydelig rolle i 1920'erne. Hitlers desperate forsøg på at tilrive sig magten i

Bayern ved et kup i 1923 blev slået ned, og Hitler selv blev fængslet. Under dette fængselsophold skrev han 1. bind af bogen »Mein Kampf«, som indeholder nazismens idegrundlag.

32 NSDAP's 25-punkts-program, februar 1920

Hitler deltog i udarbejdelsen af nedenstående program for NSDAP, der blev præsenteret for en tusindtallig menneskeskare på et møde i værtshuset Hofbräuhaus i München.

1) Gennemgå programmet, idet du prøver at sætte forskellige -ismer og anti-ismer på de enkelte punkter. F.eks. nationalisme, racisme, imperialismen etc. samt

anti-kapitalisme, anti-parlamentarisme etc.

- 2) Giv ud fra resultatet i spørgsmål 1 eksempler på modsigelser i programmet.
- 3) Diskutér, om programmet henvender sig til bestemte befolkningsgrupper!
- 4) Overvej hvilke af punkterne, der senere bliver realiseret under Hitler.

Det tyske Arbejderpartis program er et tidsprogram. Førerne nægter at opstille nye mål, når man har nået de i programmet nævnte, dersom dette kun har til hensigt at muliggøre partiets videre eksistens ved en kunstig opflammet utilfredshed i masserne.

1. Vi kræver, at alle tyskere sluttet sammen i et Stortyskland på grundlag af folkenes selvbestemmelsesret.

2. Vi kræver, at det tyske folk bliver ligeberettiget med andre

nationer, at fredstraktaterne fra Versailles og St. Germain annulleres.

3. Vi kræver land og jord (kolonier) til at ernære vort folk og til bosættelse for vort befolkningsoverskud.

4. Kun folkefæller kan være statsborgere. Folkefælle er kun den, der har tysk blod i årene uden hensyntagen til konfession. Det er derfor umuligt for en jøde at være folkefælle.

5. Den, der ikke er statsborger, må kun kunne leve i Tyskland som gæst og må være undergivet fremmedloven.

6. Kun statsborgere må have ret til at bestemme over statens ledelse og love. Derfor kræver vi, at ethvert offentligt embede uanset dets beskaffenhed, det være sig inden for riget, landene eller kommunerne, kun må beklædes af statsborgere. Vi bekæmper det korrupte parlamentsroderi ved besættelse af stillinger ud fra partianskuelse alene uden hensyntagen til karakter og evner.

7. Vi kræver, at staten i første række forpligter sig til at sørge for statsborgernes erhvervs- og livsmuligheder. Såfremt det ikke er muligt at ernære hele statens befolkning, skal borgere fra andre nationer (ikke-statsborgere) udvises af riget.

8. Enhver yderligere indvandring af ikke-tyskere bør forhindres. Vi kræver, at alle ikke-tyskere, som er indvandret i Tyskland efter den 2. august 1914, straks skal tvinges til at forlade riget.

9. Alle statsborgere skal have samme rettigheder og samme pligter.

10. Enhver statsborgers første pligt må være at virke, åndeligt eller legemligt. Den enkeltes virke må ikke være i modstrid med den almene interesse, men må være til nytte for alle inden for fællesskabets rammer. Derfor kræver vi:

11. At indkomster uden arbejde og indsats bringes til ophør, at *renteslaveriet brydes*.

12. Med henblik på de uhyre ofre af gods og blod, som enhver krig kræver af folket, skal personlig berigelse ved krig betegnes som en forbrydelse mod folket. Vi kræver derfor øjeblikkelig inddragelse af penge tjent på krigen.

13. Vi kræver, at alle virksomheder, som allerede er blevet sammensluttet (i trusts), skal nationaliseres.

14. Vi kræver tantieme på alle storvirksomheder.

15. Vi kræver en storstilet udbygning af alderdomsforsorgen.

16. Vi kræver, at der skabes en sund, levedygtig middelstand, at stormagasiner straks overgår til kommunens eje, og at de udlejes til billige penge til små næringsdrivende, at man tager mest mulig hensyn til alle små næringsdrivende ved leveringer til stat, land eller kommune.

17. Vi kræver en jordreform, der er tilpasset vore nationale forødenheder, gennemførelse af en lov til vederlagsfri ekspropriation af jord til formål, der tjener det fælles bedste. Afskaffelse af grundskatter og umuliggørelse af enhver jordspekulation.

18. Vi kræver, at der fares hensynsløst frem mod dem, der ved deres virke skader det almene vel. Nedrige forbrydere mod folket, ågerkarle, fidusmagere o.s.v. skal straffes med døden uden hensyn til konfession eller race.

19. Vi kræver, at romerretten, som står i den materialistiske verdensordens tjeneste, erstattes af et retssystem bygget på tyske principper.

20. For at gøre det muligt for enhver dygtig og flittig tysker at erhverve sig højere uddannelse og derved at rykke ind i en ledende stilling må staten drage omsorg for, at hele folkeuddannelsesapparatet udvides væsentligt. Studieplanerne ved samtlige læreanstalter skal tilpasses det praktiske livs krav. Så snart børnene begynder at fatte det, må skolen tilstræbe, at de får forståelse af statstanken (samfundslære). Vi kræver, at fattige forældres børn, der viser specielle anlæg, bliver uddannet på statens bekostning uden hensyntagen til forældrenes stand og erhverv.

21. Staten må sørge for at fremme folkesundheden ved at beskytte såvel moder som barn, ved at forbyde, at børn anvendes i arbejde, ved at sørge for legemlig dygtiggørelse, ved at gøre det lovpligtigt at dyrke gymnastik og drive sport, ved kraftigt at støtte samtlige foreninger, der har til formål at uddanne ungdommen legemligt.

22. Vi kræver, at den hvervede hær¹ afskaffes, og at der oprettes en folkehær.

23. Vi kræver, at man ad lovgivningens vej sætter ind mod *bevidst* politisk løgn og dennes udbredelse gennem pressen. For at gøre det muligt at skabe en tysk presse kræver vi, at:

- a) samtlige ledere og medarbejdere på tysksprogede aviser skal være statsborgere,
- b) ikke-tyske aviser skal have statens specielle tilladelse til at udkomme. De må ikke trykkes på tysk.
- c) al økonomisk medejerskab i tyske aviser eller indflydelse på samme fra ikke-tyskeres side forbydes ved lov, og kræver som straf for overtrædelse heraf, at en sådan bladvirksomhed standses, og at de ikke-tyske, som arbejder på den, straks udvises af landet. Aviser, som går imod det fælles vel, skal forbydes. Vi kræver, at lovgivningsmagten skrider ind mod kunst- og litteraturretninger, der virker undergravende på vort folk, samt at arrangementer, der støder an mod foranstående krav, aflyses.

24. Vi kræver frihed for alle religiøse bekendelser i staten, for så vidt de ikke rummer en fare for denne eller virker anstødelig mod den germanske races opfattelse af sædelighed og moral. Partiet som sådant repræsenterer et positivt kristent standpunkt uden i religiøs henseende at binde sig til en bestemt bekendelse. Det bekæmper den jødisk-materialistiske ånd i og uden for os og er overbevist om, at vort folk kun varigt kan komme sig *indefra* på dette grundlag:

Det almene vel er vigtigere end enkeltpersoners vel.

25. For at kunne gennemføre alt dette kræver vi: at der skabes en stærk centralmagt i landet. At det politiske centralparlament har ubetinget autoritet over hele riget og over alle dets organer.

At der oprettes korporationer og erhvervskamre, som kan gennemføre de love, staten har udstedt, i de enkelte forbundsstater.

1. Rigsvænet dannedes i overensstemmelse med kravene i Versaillestraktaten og bestod kun af professionelle soldater (100.000 mand og 15.000 mand marine-tropper) under allieret kontrol.

Partiets førere lover at gå ind for at gennemføre foranstående punkter hensynsløst og om nødvendigt at give deres liv for det.
München, den 24. februar 1920.

33 Adolf Hitler: Folk og Race

Et hovedsynspunkt i Hitlers »Mein Kampf« er forestillingen om racens betydning. Forestillingen bygger på den opfattelse, at det er biologisk nedarvede faktorer, der skiller nogle folk ud som kulturbærere og andre som kulturløse. I denne sammenhæng skal opfattelsen af det ariske (= germanske) folks livsduelighed og det jødiske folks tilsvarende uduelighed ses.

- 1) Hvad går hovedtanken i Hitlers raceopfattelse ud på, og hvordan argumenterer han for den?
- 2) Hvilken videnskab ligger bag denne opfattelse?
- 3) Med hvilke argumenter vil du afvise Hitlers forestillinger som vulgære?
- 4) Diskuter faktorerne arv og miljø på klassen!

Der findes sandheder, som ligger så snublende nær, at de just af den grund ikke ses eller i det mindste ikke erkendes af verden i al almindelighed. Den går tit blind forbi den slags trivialiteter og bliver højlig forbavset, når en eller anden pludselig opdager, hvad alle burde vide. Columbus' æg er der i hundrevis af, mens Columbus' er er sjældne.

Således vandrer menneskene rundt i naturens have, bilder sig ind at kende og vide næsten alt og går dog, på enkelte undtagelser nær, som blinde forbi en af de mest iøjnefaldende grundsætninger for dens virke: at samtlige levende væsener på jorden slutter sig hver til sin art.

Selv den mest overfladiske betragtning viser som et næsten jernhårdt princip for alle de forskellige udtryksformer for naturens livsvilje dens artsbegrænsede forplantningsform. Ethvert dyr parrer sig kun med et af samme slags. Mejse går til mejse, finke til finke, markmus til markmus, ulv til ulvinde o.s.v.

Det er kun usædvanlige omstændigheder, der formår at ændre dette, i første række fangenskabets tvang eller anden udelukkelse af parring inden for samme dyreart. Men naturen gør da alt for at sætte sig herimod, og dens synligste protest består enten i, at den nægter bastarden videre forplantningsevne, eller i, at den indskrænker de senere efterkommeres frugtbarhed; i de fleste tilfælde røver den modstandsevnen mod sygdom eller fjendtlige angreb.

Det er kun alt for naturligt:

Enhver krydsning mellem to ikke lige højststående væsner resulterer i en mellemting mellem de to forældre. Det vil altså sige: afkommet kommer til at stå på et højere niveau end den racemæssigt laverestående halvdel af forældreparret, men ikke så højt som den højeststående. Følgelig vil dette afkom senere hen bukke under i kampen mod de højeststående. En sådan parring strider mod naturens vilje til avlens forbedring. Forudsætningen derfor ligger ikke at forbinde det højeste og laveste, men i at det første ubetinget